

سنة

لب اللب

و

سرا السر

شیخ محمد بن محمد بن قاسم سره العالی حضرت
فتوایان مکینه احمد شریفی انهم مؤلف
آقا علیہ نقیہ لریح مستخرج رساله مرغوبه
ومبروکة در ...
مفتی محمد

۱۹۴۸

رسوله کتب صلاوة وسلام فتح اوله کتب تحفی بالانعام
فاخر اوله شیخ زکاء بن ...

رسالة

بالب

والسر

۴۲۸

نصف

شیخ محی الدین عربی قدس سره العالی حضرت تلمیذک (فتوحات
مکیه) اسمیله شهرت شعار انام اولان آثار جلیله نفیسه لرندن
مستخرج بر رساله مرغوبه و میروکه اولوب رغبت عامه به مبنی
دفعاتله طبع ایدلمش و فقط شو صروده نسخه سی ندرة پیدا
ایتمش والده اولنلرده یک سهوله آلوده بولنش اولغله تصحیحنه
دقتله تبرکاً تمثیل ایدلمشدر

استانبول

باب عالی جاده سنده ۲۰ نومرولی (اخوت) مطبعه سنده
طبع اولمشدر

۱۳۲۸

مرکز توزیعی مذکور مطبعه تحتده کی اخوت کتبخانه سیدر

لب اللب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لولیه * والصلوة علی نبیه * اما (بعد) بوساله نک تحریرینه
 باعث وبادی * و املا وانشاسنه سبب وداعی بودر که (حضرت
 قطب الاقطاب وشیخ علی الاطلاق * حضرت محی الدین عربی
 قدس الله تعالی سره العزیز * و قدس سرنا لسرک) فتوحات
 مکیه آدلو کتابنده حقیقه و معرفته متعلق مسائلک لب و مغزی
 مشتمل بر قاج مسئله جمع اولنوب * لیکن کتب عربیه دن
 استنباط و استخراج ایتمه قدرتی اولیان اخوان حقنده کیزی
 برکنج مثابه سنده اولغین * مخالفته قادر اولمدیغم (عن یریمز
 افندمن حضرتلری) سلمه الله تعالی ترکیه ترجمه اولنوب *
 اول کیزی کنج اظهار اولنمین امر و اشارت ایتدکاری اجلدن *
 المأمور معذور مصداقنجه مهما ممکن ترجمه سنه شروع اولنوب
 و مناسبتله اقتضا ایتدکجه بعض فوائد الحاق اولندی * حقیقته
 بو حقیر دست کاتبده قلم * وید قواصده تیر و کان مثابه سنده
 اولدیغمزده ریب و کان اولنیه * مثلاً باده مجاز ایله مست اولان
 کیسه مستلمکی حالنده بعض کلمات تفوه ایلسه اول کلمات
 کندی فعلیه دکادر باده نک فعلیه در اول سویلتدی دیرلر *
 و مغمی علیه اولان بی اختیار کلمات ایتسه جن سویلتدی دیرلر

سوزنی معذور کورر لر * واولیا خود حقک قدرت الی و قدرت
 دلیدر * بتکیم حدیث قدسیده بیوریر * اذا احببت عبدا کنت له
یدا و لسانا * یعنی بر قولی سوسم الی بن اولورم و دلی بن اولورم *
 پس * بو حقیرک لسانمده سویلین اول اولسه عجبی اولور» آیت
 (وما رمیت اذ رمیت ولیکن الله رمی) بومعنایه شاهد و کواهدر
 وینه اشارت لر یله بورساله یه (لب الالب * و سرالسر) دیو تسمیه
 اولندی * مر جودر که خطا و خللی دامن عفو له ستر بیور یله
 * زیرا الانسان محل النسیان دکلیدر (وما توفیقی الا بالله علیه
 توکلت و الیه انیب) حضرت شیخ فتوحات مکیه سنده ایراد
 ایلد کیری مسائلدن بری بودر که * فاذا کان العارف عارفا حقیقه
فلم یتقید بمعتقد * دن دون و معتقد یعنی فچن بر عارف کنندینک
 حقیقتنه عارف اولسه بر اعتقاد له مقید اولوب بر اعتقاد له
 اولماق ایتمز * یعنی عارف بالله اعتقادنده هیولی کبی اولوب
هیولی هر نه صورتی اولور سه قبول ایدوب جمله سنه محل اولوب
وحد ذاتنده کندویه تغیر و تبدیل طاری اولمز و هر نوعه
و صورتیه ملاقی اولور سه * وحد ذاتنده ینه کندی اصلی اوزره
باقی اولدینی کبی عارف بالله دخی هر در لو اعتقاد ی قبول ایدوب
و مجازی اعتقاد له مقید اولیوب و نفس الامر اوزره اولان اعتقادنده
ینه دائم و ثابت و سائر جمله اعتقاداتی جامع و حاوی اولوب
جمله سنک اصلنه واقف و دائره سی واسع اولمغین معروفی هر نه
کونه لباس و صورت لر له جلوه کر اولور سه غفلت ایتیموب بر لباس
ایله قید ایتیموب هر یوزده مشاهده ایدر .

بیت

* تجلیات خدا ایله در قو دو جهان *
 * جمال حقه نظر قیل بای وجه کان *
 و (حدیث) شریفده وارد اولمشدر که اهل جنت جنته داخل

اولدقده حق سبحانه و تعالی جمال با کالندن حجاب کبریاسن رفع
ایدوب (انار بکم الاعلی) دیوب * یعنی سزک بونجه ییلار آه
کوریم دیو آرزو چکدیککز رب اعلا کز نیم دیو نمایان
اولدقده آنلر انکار ایدوب حاشا وکلا دیوب فریاد و فغان
ایدلر * و اوچ دفعه کونا کون تجلیلله نمایان اوله و انکار
ایدلر * آخر کار هیچ بر علامتکز وارمیدر ربکزله سزک
ماینسکزده * دیوب خطاب ایدوب نعم واردر دیرلر و اندن
صکره هر کیمسه به کندی ظنی و اعتقادی اوزره تجلی ایدوب
نمایان اوله و قبول ایدلر نتمکم حدیث شریفده بیورر (انکم
سترون ربکم کما ترون القمر لیللة البدر) * یعنی سز آیک اون
دردنجه کیجه سی قری نیجه کوریرسه کز ربکزی اویله آشکار
کوریرسکز * اما عارف اولئر اول امرده همان کوردیکی کبی
اقرار ایلیمه زیرا که بوندن جمله اعتقاداتی جامع اولوب بر اعتقادله
مقید اولمدینی آنکچوندر .

(بیت)

- * بو کون هر کیم کوریر یارین *
- * کورن آنلردر یارین *
- * نه بلسون آنده دلدارین *
- * اولئر بونده اعمادین *

نتکیم حضرت قرآنده بیورر (من کان فی هذه اعمی فهو
فی الآخرة اعمی) یعنی هر کیم بونده اعمی اولوب حتی کوروب
بیلمزسه یارین آخرته دخی اعمی حشر اولئور * و دخی حتی
کورمک نصیب اولمز * پس حق تعالیدن رجامز اول اوله که
قوللرینی تقلیددن و محازی اعتقادله مقید اولمقدن صاقلاسون *
وا کر سؤال اولئورسه که عارف * کندینک حقیقته عارف
اولمق نه وجهله حاصل اولور * جواب * کر کدر که کندوسنک

حقیقتیه واصل عارف بالله اولان بر ذاته از دل و جان اتباع
ایدوب و انک خاقیه خلقتمکله اولور که (وابتغوا الیه
الوسیلة) دیو بیورلمشدر * یعنی بنی بولمق دیلر سه کز بنی بولمش
قوللرم واردر آنلرک دامننه تشبث ایدک آنلر سزه وسیله اولوب
بکا اولاشدیر لرلر بیورلمشدر * پس آنلره خدمت ایلمکله کشی
کندوبی بیلوب و قدن کلوب قنده کیده جکن ونه ایچون کلوب
و حالاً نه مقامده ایدوکن بیله و بونده کلیمکن مراد و مقصود
اولدر که حدیث قدسیده بیورر (کنت کنزاً مخفياً فاحببت ان
اعرف فخلقت الخاق لاعرف به) یعنی بن بر کزلی کنج ایدم
دیله دمکه بیلنم * پس بنی بیلسونلر دیو بو خاقی خلق ایلدم *
لکن ای عاشق حق بیلمک ممکن دکدر تا کشی کندی نفسنه
عارف اولمینجه * تکیم حدیث شریفده وارد اولمشدر (من عرف
نفسه فقد عرف ربه) یعنی هر کیم نفسنی بیلدیه ریسنه عارف
اولور * و عکسی دخی بویه در اهلنه معلومدر * و حدیث شریفک
حقنده خواص و عوام قدر تلری یتدجکه معنا سویلش لر در *
خواص قنده اولان بر معنا بیان اولنسون ان شاء الله تعالی *
لکن بو مقامده یدی طور مشاهده اولمشدر .

(طورا اول)

یعنی بر کسه کندی جسمنده و جسدنده متصرف اولان روح
جزئیسی که اکا نفس ناطقه دخی دیرلر * و اما اهل وحدت
قنده نفس و قلبه و روحه و عقله و سره جمله سینه شی واحد دیرلر
انجق صفاتی تبدیل اولدقجه برر اعتبارله برر اسم و یریلور *
پس * اول نفس ناطقه می جسم و جسمانی اولیوب جسدینک
داخلنده و خارجنده تدبیر و تصرف ایدوب لامکان و بینشان یعنی
بونده موضع مخصوص اولیوب هر زریه پارق با صار سه ک اوراده
بالکلیه موجود اولوب تجزی و انقسامه قابل اولیوب * یعنی

بولونمك وبارهانك ممكن اوليوب بالكلية النده طوتان و كوزنده
باقان و دلندن سويلين و اياغندن يوريان و قولاغندن ايشيدن و جميع
عضونده تصرف ايدن اول اولوب * و بدنك اجزاسندن هر
جزوده بذاته و بكليته موجود اولوب جمله بدني محيط و جمله دن
منزه و مبرا اولوب اكر پرمغى و يا الى و يا اياغى قطع اولنسه اكا
هيچ بر نقصان و زوال طارى اوليوب اول ينه كما كان مركز
نده دائم و قائم اولوب * و اكر جمله جسده فنا دخی طارى
اولورسه اكا فنا و زوال اوليوب * و بونك امثالى معاینه كه حد
و حصره كمنز * كشی كندی نفسنده بیلوب مطلع اولسه بوطور
اولدر * یعنی ترقی در .

﴿الطور الثاني﴾

پس * بوطور ثانیده آفاقه نظر ایدوب یعنی آفاقده اولان نفس
كاه نظر ایلیه كه آكا عقل و روح كلئى اضافی دخی دیرلر
خليفة الله در اولدخی جسم و جسمانی اوليوب جمله يرلر و كوكلر
داخلنده و خارجنده اوليوب * و جمله موجوداتی احاطه و تدبیر
و تصرف ایدوب اكا نسبت اعلاى علمین * اسفل سافلینه برابر
اولوب هر مرتبه ده بالكلية ذاتيله موجود اولوب تجزى و انقسامه
قابل اوليوب جمله يرلر و كوكلر هلاك و فنا اولسه لر اكا هيچ
فنا و زوال طارى اولمز * مثلاً آفتاب عالمتابه نسبت عالمده مقدار
خانه و سرايلر بنا اولنسه جمله يه نور و ضیا حاصل اولور * والا
هر خانه يه باجه سنه و پنجره سنه كوره حاصل اولور * و نقدر خانه
و سرايلر خراب و هدم اولنسه آفتابه فنا و زوال ايراث ايتدیكى
كی حق تعالى نقدر انسان و حیوان خلق ایلسه روح جمله سنه
حیات و یروب تدبیر و تصرف ایدر * و نقدر ذی روح فوت
اولورسه دخی روح اضافی كما كان دائم و قائم اولوب و مرکزنده
ثابت اولدیغك بیلسه بوطور ثانیدر .

﴿الطور الثالث﴾

طور ثالثه بوندن دخی ترقی ایدوب کنندینک روح جزئیہ من روح کلیدہ فانی و محو کوروب روح اضافیلہ زندہ اولہ * یعنی روحی روح کلی و عقلی عقل کلی ایدو کین حق الیقین مشاهد ایامہ بو طور ثالثدر .

﴿الطور الرابع﴾

بعده طور رابعین دخی ترقی ایدوب کنندی روحنی روح اضافیدہ فانی و روح اضافی بی ذات حقده محو کوروب جزئیتدن و کلیتدن خلاص اولوب جمله افعالی فعل حقده و جمله اسماء و صفاتی اسم و صفات حقده و جمله ذواتی ذات حقده فانی و محو ایتدکلرین علم الیقین و حق الیقین مشاهد ایدر * لا موجود الا هو * و ایس فی جبة الوجود سواء * معناسنه ذوقله و حاله واقف اولوب * لمن الملك اليوم لله الواحد القهار * معناسنه واقف اولوب حقدن غیرى ظاهرده موجود اولمدیغنه عارف اولمقدیر * مثلاً ذکرى مرور ایدن طور لرك بر طورى انفس و بر طورى آفاق و بر طورى ايكيسنك جمعیدر و بر طورى دخی جمله سنك ذات حقده محو و مستهلك اولدقلىر بیاننده در .

﴿الطور الخامس﴾

بشنجیسی اولدر که بو مقامه کانجه اولان اطواری جمع ایدوب و مشاهد ایتمکدر * و بو مقام صاحبنه ابن الوقت دیرلر .

﴿الطور السادس﴾

آلتنجی طوره جمليه کنندیسی مرآت اولوب و بو مقامده سالک کندودن غیرى کسه بی کوره من و جمله اشیائی کندویه مربوط کوروب لیس فی جبتی سوى الله * و هل فی الدارين غیرى * دیر * یعنی جسم ایچره حقده غیرى کسه یوق وایکی جهانده

بندن غیری کسه یوقدر دیر * یعنی جمله کندویه مرآت و کندی
جمله یه مرآت اولوب * بلکه مرآتده و مرآتدن منصبغ اولانده
کندی اولور * بوندن اول ابن وقت مقامنده ایدی * لاموجود
الا الله دیر ایدی * و بومقامه رسیده اولدقه لاموجود الانادیر *
و بومقامه ابوالوقت دیو تسمیه اولنور .

(الطور السابع)

یدنجی طورده سالک فناء کلی ایله محو محضه و محو صرفه رسیده
اولوب بقا اندر بقا حاصل اولوب نه حالله و نه مقامله موصوف
اولور و نه مشاهده و نه معرفت بالکلیه فنا اولوب تعییر و تقریری
قابل اولمز زیر محو کل مقامیدر مقام دیدیکمزده تعییر لازم کلور
بو مرتبه نك صاحبی بمقام و بینشاندر * انحق اهل ذوق اولنلر
ذوقله بیلور * اللهم یسر لنا * پس عارف بومقامه واصل اولیجق که
مقام جمعدر فرق کلدکده حقانی وجود خلعت و یریلور کندینک
حقیقتنه عارف اولوب حقه عارف اولور * و بر مجازی اعتقادله
کندویی مقید قیلمز دیمک اولور .

(بیت)

اولینجه بولدم یول او حقا

آنده اولدم حقه حقه حی و بقا

کندیمی کندم یتوردم کینه بولام کندیمی

هپ اولور سن هیچ ایدنجه ینه کندک کندیکی

* پس * عارفک معلومی اولدیکه جمله آفاقده و انفسده جلوه کر
اولان بر ذات و بر حقیقتدر غیری یوقدر * جمله وارلق بر
وارلقدر و بر جان و بر تندر * و اول حقیقت واحد متجزی
و منقسم دکلدر * یعنی بولونمز و پاره لنمز * و جمله مظاهر مجلا
سیدر و آتیدر هر مظاهرده بالکلیه ظاهر اولور جمله اسما
وصفاتیه اکر بر زره ایهده * و هر کسه اعتقادینه و ظننه کوره *

وهر مرتبه ده وهر محل و مقامده بر یوز کوستیر اکر ظاهرده
 واکر باطنده یعنی هر هیئتده مصور اولان * وهر عقلده معقول
 اولان * وهر کوکلهده معنی اولان * وهر سمعده مسموع
 اولان * وهر بصرده مبصر * اولان اولدر * بر یوزدن جلوه کر
 اولوب و بر یوزدن ناظر اولور * عاشق و معشوق * طالب
 و مطلوب * معتقد و معتقد * واعتقاد بر ایدوکن بیلنجه عارف
 بر اعتقاد مخصوصله کندویی قید ایلز دیمک اولور * حکایت بر
 قاج اعمی بر یره جمع اونوب عجب بز فیلی کوره بیلور میوز دیو
 مذاکره ایدر لر وقتا که فیلبان بونلری فیلک یاننه کوتورد کده
 کیمسی فیلک قولاغنه یابشدی و کیمی ایاغنه یابشدی و کیمی قارننه
 و کیمی خرطومنه یابشدیلر * وبعده غوغایه باشلدیلر ایاغنه یاشان
 فیل دیرک کیمدر دیدی * قولاغنه یاشان صفره کیمدر دیدی *
 و قارننه یاشان کوپ کیمدر دیدی * و الحاصل هر بر عضوینه
 یاشان بر درلو اعتقاد ایلدیلر * اشته اهل تقلید بویله در و بر
 اعتقاده مخصوص و محبوسلردر

(بیت)

* تعینده بوکون کیم قالدی محبوس *

* دوشوب خاکه اولیسر کلی مایوس *

اما کندینک حقیقته عارف اولان عارف بالله کندویی بر اعتقاد
 ایله مقید ایلز نتکم مرور ایلدی * و دخی عارف کندینک
 حقیقته عارف و عالم اولمق حضرات خمسۃ الهیه عارف اولمغه
 موقوف اولدیه اول حضرات خمسۃ بیاننه شروع اولندی

﴿ الفصل فی الحضرات الخمسة الالهية ﴾

ایمدی معلوم اولسون سکا که الله تعالی نک ذاتنه وصفاته نهایت
 اولمدینی کبی حقیقته عوالمه دخی نهایت یوقدر * زیرا عوالم
 مظاهر اسما و صفاتدر * ظاهرک عدم تناهیمی مظاهرک عدم

تناهیسنی اقتضا ایدر (کل هوفی شأن) موجب جبه شئونات الهیه به
 نهایت یوقدر * حتی کمال قدر تندن بر عبدینه ایکی صورتله تجلی
 اینز و یکی یکی صورتله ولباسله جاوه کر اولور و ایکی عبده
 بوصورتله تجلی واقع اولمامشدر ونه اوله جقدر * جلت قدرته
 وعظم شأنه ولا اله غیره * پس نه حقه نهایت وار ونه مظهر اولان
 عوالمه نهایت وار * ولکن کل حسیله اون سکز و جزئیات حسیله
 اون سکز بیک دیمشدر در نتکیم ابن عباس رضی الله عنه حضرت
 رسول اکرم علیه الصلاة والسلامدن روایت ایدر که بیورمشدر
 ﴿ ان الله تعالى ثمانية عشر الف عالم وان دنیا کم هذه عالم واحد من
 هذه العوالم ﴾ یعنی حق تعالی نک اون سکز بیک عالمی واردر *
 و بودنیا کیم کورینور اول عالم لک بریسیدر لکن بوعوالمک جمله سنی
 دخی حضرات خسته جامه در

﴿ فصل فی حضرات غیب مطلق ﴾

وحضرات اول که * غیب مطلق * وعالم لاهوت * وعالم لاتعین *
 وعالم اطلاق * وعمای مطلق * وجود محض * ووجود
 مطلق * ذات صرف * وام الکتاب * و بیان مطلق *
 ونقطه بسیطه * وغیب الغیوب دیرلر * نتکیم قرآنده بیورر
 ﴿ وعنده مفاتیح الغیب لا یعلمها الا هو ﴾ و بو جمله سنی که ذکر
 اولندی بر مرتبه نک اسمیدر و بو اعتبارله بو مقامده حضرت
 حق جل جلاله وعم نواله کمال عزت واستغنا ایله موصوفدر *
 حقیقتده بو مقامده نه مقام ونه مرتبه ونه اسم ونه رسم ونه صفات
 ونه موصوف واردر لکن تفهیم ایچون تعبیر لازم کلور * بو
 مرتبه ده ذات کمال تنزهده اولوب هنوز اسما وصفات دائره سنه
 تنزل ایتیموب جمله اسماء رسوم ذات حقه محو ومستهلک اولدینی
 مقامدر « الایة » ﴿ ان الله لغنی عن العالمین وهل اتی علی الانسان
 حین من الدهر لم یکن شیئاً مذکوراً ﴾ ﴿ سبحان ربك رب العزة
 عما یصفون ﴾ ﴿ و کنت کنزاً مخفياً ﴾ ﴿ وکان الله ولم یکن معه

شیء) بوجله سی بومقامی ناطق و میندر * لکر عارف بالله
قتنده الآن کما کان در نیکم حضرت علی کرم الله وجهه حضرت تری
(کان الله ولم یکن معه شیء) حدیث شریفی استماع بیورد قلرندن
الآن کما کان بیور مشلر * تمه کبی واقع اولمشدر * یعنی حدیث
شریفک کانه آخری و نتیجه سی کبی دوشمشدر

﴿ فصل فی عالم جبروت ﴾

حضرت ثانی * عالم جبروت * و تعین اول * و تجلی اول * و عقل
اول * و جوهر اول * و حقیقه محمدیه * و روح اضافی * و روح
کلی * و غیب مضاف * و کتاب المبین دیرلر ام الکتابده بمحمل
اولان بومرتبه ده مفصل اولدیغیچون * و ام الکتاب که ذاتدر
و عالم اسما و اعیان ثابته و عالم مجردات و عالم ماهیات و برزخ کبری
دیرلر * جمله سی مرتبه واحده نک اسمیدر برر اعتبارله که
مخفی دکلدر

﴿ فصل فی عالم المملکوت ﴾

حضراتک اوچنچیسى عالم ملکوتدر * اکا عالم مثال * و عالم خیال *
و واحدیت * و تعین نان * و تجلی ثانی * و سدره المنتهی * و عالم امر *
و برزخ صغری * و عالم تفصیل دیرلر

﴿ فصل فی شهود مطلق ﴾

حضراتک دردنجیسى عالم شهادت * و عالم ملک * و عالم ناسوت *
و عالم خلق * و عالم حس * و عالم عناصر * و عالم افلاک و انجم *
و عالم موالید دخی دیرلر * مراد معادن و نبات و حیواناتدر *
و عرش عظیم دخی بوعالمنددر * عالم اجسامک جمله سنی محیطدر
بوعالم شهادتدن غیرى عوالمک جمله سنه (عالم غیب) دیرلر (و عالم
امر) دخی دیرلر اول اعتبارله همان ایکی اولور (غیب) (و شهادت)
(امر دنیا) (و آخرت) بودرت عالم که ذکر اولندی درت دریا
مثابه سنده در * ملک * و ملکوت * و جبروت * و لاهوت بودرت

دریا ازلی وابدی اولوب اول وابتداسی و آخر واتهاسی یوقدر
 (اولکیسی) دریای ذاتدر * لاهوت دخی دیرلر کنت کنزا
 مخفیاً فاحیت ان اعرف ماصدقجه تموج ایدوب عالم جبروت
 ظهوره کلدی که اکاروح اضافی دخی دیرلر * وعالم جبروت دخی
 تموج ایدوب دریای ملکوت ظهوره کلدی * و ملکوت تموج
 ایدوب دریای ملک ظهوره کلدی * تموجدن مراد میل ذاتی
 واقتضای ذاتیدر بوجهل سی طرفه العین ده ظاهر اولوب ذاتدن
 وجوده کلدی بلکه دخی تیزرکده * تنکیم قرآنده بیوریر
 ﴿ وما امرنا الا واحدة کلمح بالبصر او هو اقرب ﴾ (یعنی) بزم
 امریمز دکلدر الابرکره کوزا چوب بومینجه * امردن مراد
 « کن » امریدر برکره « اول » دیدی کوزا چنجه * ودخی
 تیزرک درت عالم ظهوره کلدی (اما) یوقدن ظهوره کلش دکلدر
 وانقلاب ذاتدن ظهوره کلشدر * یوقدن ظهوره کلدی دیدکری
 ذاتی ذاتنده کیزی ایکن بالاراده اعیانه کلدی دیمکدن عبارتدر
 * زیرا که نه یوق وار اولور ونه وار یوق اولور * ذریای ذات
 انقلابندن عوالم ظهوره کلدی * مثلاً دریای اول ثانی یه ثانی نالته
 ثالث رابعه منقلب اولدی درت دریا ظاهر اولدی * مثلاً هوا آبه آب
 بروته منقلب اولدیگی کی بوجهل سی برنوردر انقلابله درلو درلو
 کورینور عارفلر قتنده آلآن وکما کان در * جمله سی بردریای نوردر
 و دائماً تموج وتجلی ایتمکده در (کل یوم هوفی شأن) مقتضاسنجه
 اول موج ذاتدن کلور وینه ذاته کیدر (منه بداء والیه یعود) یعنی
 حقدن ظاهر اولدیینه اکاعود ورجوع ایدر (والیه یرجع
 الامر کله لله نور السموات والارض)

(بیت)

* جمله عالم ذات ایش *
 * دریای حکمت ایش *

* حقله وصلت ایش *

* لا ا له الا الله *

(بیت)

* وجود مطلقك بحری نه موجی کیم ایدر پیدا *

* انا الحق سرنی سویلر اکر مخفی اکر بینا *

امدی بو بھرك موجنه ماسوای اعتبار اولنور * ودریاقدیم وموج

حادث دیمشله

(بیت)

* البحر بحر علی الامكان فی القدم *

* ان الحوادث انهار وامواج *

اول و آخر هستی حقدر * وار اولان ماسوا هستی مطلقده

اعتبار اولنور * جمیع موجودات ذات مطلقدن ظهوره کلور

واکر اول تجلی بر آن منقطع اولسه اول آنده جمله سی محو اولوردی

﴿ فصل خامس انسان کامل ﴾

بیاننده در وبو ذکر اولنان حضرات وعوالمك جمله سنی انسان

کامل حاوی وجامعدر * بس انسان کامل مرتبه جامعدر واسم

اعظم مقامندهدر * واسم اعظم جمله اسماء الهیه بی جامع اولدینی

کبی انسان کاملده اکر عالم ملك اکر عالم ملکوت وجبروت

ولاهوت بونلرك جمله سنی جامعدر * ظاهراً و باطناً بر مرتبه

یوقدرکه انسان کامل آتی محیط اولوب سرايات ذاتی ایله آنده

ساری اولیه * بلکه آنک عینی اولیه * تکمیل حضرت علی

کرم الله وجهه بیوریر

(بیت)

* وتزعم انك جرم صغير * وفيك انطوى عالم اكبر *

یعنی سن کنندینی جرم صغیر صنورسن * حال بوکه عالم اکبر

سنسن * و سنده کزلیدر اکر مرشد کامله واصل اولوب

نفسكه عارف اولسه كه جمله يي سنده و سنى جمله ده بدمكه جمیع سن
اولدیغنى یقینا بیلوردك * مثلاً اون سکنز بیك عالم فرض اولنسه كه
برهوان ایچنده دو کیلوب و بر معجون اولوب و بر نسنه ترکیب
اولنسه انسان کامل اولوردی * انسان کامل اون سکنز بیك
عالمی اون سکنز بیك کوزله سیر ایدر * و هر بر عوالمه داخل
اولوب اول عالمه مناسب کوزله سیر ایدر * محسوساتی حس
کوزیله * معقولاتی عقل کوزیله * معانی یی قلب کوزیله سیر
ایدر * و قس علی ذلک * بو حس کوزیله معانی میسر اولور
ظن ایدنلر کمانده قالدقلری اهلنه معلومدر

(بیت)

* یوری بر کوزدخی بول چاره ایله * بو کز آندن اکانظاره ایله *
بو عالم غیبی سیر اتمكه بر حقانی کوز کر کدر * عوالم اون سکنز
بیك دینلر بو اعتبار اوزره دیمشلددر كه عقل کل * و نفس کل كه
دیمشلددر * آنلره قلم و لوح دخی دیمشلددر * و بعده عرش *
و کرس * و سبع سموات * و عناصر اربعه * و موالید ثلثه *
اون سکنز اولور بونلر کلیاتدر * بونلر جزئیاتی اعتباریله بیکر
صایمشلددر آنکچون اون سکنز بیك دیمشلددر * اما حقیقته
عوالم حد و حصره کلز نتکیم مرور ایتدی « فائده » پس بویر
یوزنده اولان مخلوقات دریاده اولانك عشریدر * و جمله یرده
اولان و دریاده اولان حساب اولنسه هواده اولانك عشریدر *
و جمله یرده و دریاده و هواده اولان جمع اولنسه اولکی کوکده
اولان ملائکه الهک عشریدر * و جمله یرده و هواده و دریاده
واواکی قات کوکده اولان جمع اولنسه اینکنجی قات اولانك
عشریدر * و قس علی ذلک * اوچنجی و دردنجی و بشننجی
والتنجی و بدنجی به وارنجه بو قیاس اوزره در * ویدی قات یرده
ویدی قات کوکده اولان مخلوقات و ملائکه کرسیده اولان

ملائكتهك عشریدر (وسع كرسية السموات والارض) بیورمشدر *
و كرسیده ویدی قات كو كاره ویدی قات یرلرده ودریاده اولان
عرشك بر كوشه سنده اولان ملائكتهك عشریدر * و بو جمله
فوق عرشده اولان ملائكة مهیمك عشریدر * ملائكة مهیم
اول ملائكه در كه حق سبحانه و تعالی آنلری خاق ایدلن حقل
حائلدن بر ذره كوزلرن آیرمیوب حسن جمال اللهده حیران
اولمشلردنه كندیلردن خبرلری وارد رونه غیریدن * هنوز دخی
نه عالم و نه آدم و نه ابلیس خلق اولدیغندن خبرلری وارد اصلابیلمز لر
و حق تعالی لك بر اولو ملكی وارد راسمه روح دیرلرباشنده بحساب
صاچلر واردر * بو جمله ذكر اولنان ملائكة و عرش و فرش كا نسبت
اولنسه بر انسانك انده بر انجودانه سی و یا صاچنه بر انجودانه سی
آصمش كیدر * و اكر حق تعالی امر ایدیدی بو جمله وارانی
برلقمه ایدیدی و بو غا زندن بر نسنه كچمشدر دیو حس اتمیدی *
و بو جمله كه ذكر اولندی اكر ملك و اكر فلك انسان كاملك
قابنه قونلسیدی وارمیدر یا یوقیدر طویمیدی * نتكیم حضرت
بایزید بو مقامه واصل اولدقده طابلرن ترغیب ایچون بیورمشدر
﴿ لو ان العرش وما فيها الف الف مرة في زاوية من زوايا قلب
العارف ما احس به ﴾ یعنی عرش عظیمكه محیط عالم اجسام در
بو قدر عظمتله و بیک كره بیک عرش * و ایچنده اولان عارفك
قلبك كوشه لرندن بر كوشه سنده قونلسیدی عارف انی حس
اتمیدی * اول كوكل كه یرلره و كو كاره و عرشه كرسه صیغمیان
الله عظیم الشانی صیغدرمشدر انك وسعی بو مرتبهده اولورسه
عجیبی اولور * نتكیم حدیث قدسیده واردر ﴿ ما وسعی ارضی
ولا سماء لیكن وسعی قلب عبد المؤمن ﴾ یعنی یرلریمه و كو كاریمه
صیغمزم الا مؤمن قولك قلبنه صیغارم دیو بیوریر * مؤمندن
مراد انسان كاملدیر * قلبه صیغمدن مراد جمال حقه اول كوكل

آینه اولمقدر * نتکیم حدیث شریفده بیورر ﴿ المؤمن مرأت المؤمن ﴾ مؤمن اول دن مراد انسان کاملدر * مؤمن ثانیدن مراد حق تعالیدر پس انسان کاملک کوکلی حَقَّ آینه سیدر دیمک اولور * وحضرت شیخ اکبر عارفک قلبنک عظمتندن خبر ویروب فصوصنده دیمشردر که بایزیدک خبر ویردیکی عارفک اجسامه نسبت اولان عظمتنی بیاندر * بن ایدرمکه « لوان مالا یتناهی وجوده یتقدر انتهاء وجوده مع العین الموجدة له فی زاویة من زوايای قلب العارف ما احسن به » یعنی شول نهایتی اولیان وارلق که آنی ایجاد ایدن عینه نسبتله اکانه ایه تقدیر اولنور اول حدی ونهایتی اولیان شیئی ایجاد ایلین * عین قلب عارفده اولسه ایدی عارف آنی طویمیه ایدی وحضرت شیخ ذکر ایتدیکی اوزره اولان عظمت حدو حصره ووهم وقیاسه صیغار عظمت دکلدر انحق ذوقه راجعدر حق تعالی بزرره اول ذوقلری میسر ایلیه هو * وحضرة بایزید بومقامده بیورمشدر که ﴿ شعر ﴾ شربت الحب کأسا بعد کأس * فما نقد الشراب ولارویت * یعنی حب الهی بی چناق چناق ایچدم نه شراب تو کنندی ونه بنم صوسزلغم قاندی * وبومقامده حب عین محبوبدر مرتبه قلبدن ووسعت قلبدن خبر ویرمش اولور اهلنه معلومدر * یعنی قلم آینه سی محبوب ازلی وابدینک تجلیات و فیوضاته مظهر اولوب فیوضات الهیه متعاقبه ومتوالیه دائماً نازل اولوب قلم آنی قبول ایتمکدهدر * نه محبت نهایت بولدی ونه قلبمک قبولی تو کنندی ونه تو کنه جکدر وبولری ذکر ایتمکدن مراد انسان کاملک عظمتن ومرتبه سن بیلدر مکدر و آندندخی حق تعالی نک عظمتن بیلدر مکدر ﴿ شعر ﴾ کیفیة المرء ليس المرء يدركها * فكيف كيفية الجبار ذي القدم * واكر جملة اغا جله و نباتلر قلم اولسه وجمله دریالر مرکب اولسه وانس و جن و ملائکه کاتب

اولسه و بو عالم یارادیله لیدن حشره دک انسان کاملک احوال
وعظمتک شرح و بیان ایتسه لر هنوز بیان ایده میوب ینه بکرقاله
ایدی نتکیم قرآن عظیم الشانده حق تعالی حیینه خطاب ایدوب
بیوریر (قل لو کان البحر مدادا لکلمات ربی لنفد البحر قبل
ان تنفد کلمات ربی ولو جئنا بمثله مددا) یعنی یاححییم سن ایتکه
اگر بنم ربکم کلماتی یازمه ده جمیع دکز لر مرکب اولیددی
دکز لر تو کنوب ربکم کلماتی تو کنمیددی * و بو انسان کاملک
بر آدی دخی آلمدر نتکیم کلام قدیمک اولنده (الم ذلک الکتاب
لاریب فیه) بیوردیغی بودر * نتکیم حدیث شریفده بیورر
(الانسان والقرآن توأمان) یعنی انسان کامل ایله قرآن
توأمدر توأم بر قرنده طوغان ایکی قرن داشلره دیرلر پس
یوقاردن بری ذکری مرور ایدن حضرات و عوالم بر برینک
آینه سی در * لاهوتک آینه سی جبروت * جبروتک آینه سی
ملکوت * و ملکوتک آینه سی ملکدر و بوجهلک آینه سی انسان
کامل در انسان کامل خلیفه الله درو آینه خود نمادر * و مرآت الهیه
و مرآت کونیندر * و بر مرتبه یوقدر که انسان کامل انی جامع
اولیه * بی اختیار کلام اوزاندی صده کلهلم * حضرت شیخ
بیورمشدر که اگر عارف کندی حقیقته عارف اولسیددی
کندوبی براعتقاده مقید قیلمزدی و مخصوص قیلمزدی دیمش
ایدی * پس عارف کندی حقیقته عارف اولمق انسان کامل
اولمقدر * و انسان کاملک مرتبه سی بویان اولنان و صفرله
بیکده بری انحق نقل اولندی * و انسان کامل مرتبه سینه
واصل اولنجه حق مطلقه مرآت اولوب نوجهله تجلی اولورسه
تخصیص و تقیدسز قبول ایدر * پس انسان کامل عندالله بویه
مرتبه صاحبی اولاندر حق تعالی جمله مزه بو مرتبه یه ایرشمک
احسان ایله آمین هو * ای قرن داش انصاف ایله تفکر ایله که

لایقمیدر بواسطه تعدادی ضایع و تلف ایدرز ﴿ اولئك كالانعام
 بل هم اضل ﴾ مرتبه سنه کنديمزی تنزیل ایدرز حیفا و دریغاً *
 پس انسان کامل اولمق استین ممکن اولمز الا بر انسان کامله
 خدمت ایدوب اتکن طومقله اولور * پس حق تعالی جمله یه
 بواسطه تعدادی ویرمشر انجق قصور کننددر که استعدادی
 ضایع ایدر کنديکی بر مرشد کامله تسلیم ایدوب وانك خلقیه
 خلقانوب کندك دخی بر انسان اول * و کمال انسانیت به بر اعتقاد
 مختصر صله کندوی مقید ایتمکدر توهم اولمیه که انسان کامل
 بیهذه وبی اعتقاد اوله * انسان کاملک مذهب و اعتقادی
 مشیتة اللهه نفس الامر در مذهب و اعتقادی مجازی دکلدر
 دیمک اولور * بعض اهل الله نه مذهبده سن دیو سؤال ایلدکلرنده
 مذهب خدادهیم دیو جواب بیورمشلردر *

﴿ بیت ﴾

* مقوقید مذاهدن بری اول * قورهرولرک سردفتری اول *
 (سؤال) بعض مشایخ کرامه سؤال ایتشلر که کرچه کیم عارف بالله
 بر اعتقاد مخصوصله کندوی مقید قلمز لیکن خلقه مناسب اولوب
 عقللری ایرشدیکی مذهبده و اعتقادده کندوی نمایان ایلر که
 کلو الناس علی قدر عقولهم بیورمشلدر واکر قلبنده اولانی
 خاقله اظهار ایتسه ایدی آنی فی الحال قبل ایدرلردی * یاو
 تقدیرجه منافق اولمزمی دیمشلر جواب بیورمشلر که اولمزیرا
 منافق اولدر که بر کیزلی اعتقادله مقید اولوب اعتقادینه کوره
 عمل اظهار ایدر و اول اظهار ایلدیکنه کندی دخی منکر در
 ناحق ظن ایتدیکی چون * عارف اولدر که هم اظهار ایتدیکی
 اعتقادده حقدیر ویر و هم باطننده اولانه ظاهری ضد کورینور
 فی الحقیقه ضد دکلدر عارفک دائرہ سی واسعدر * ایکی ضدی
 دخی جامعدر آکا نسبت ضد دکلدر والله اعلم * فصل فی

سفر الاسفار * ايمدی معلوم اولسونکه عارف کيندينک مبدأ
ومعادنی بيلوب نفسه ورينسه عارف اولمق وکيندينک قندن
کلوب قنده کيده چکن بيلمک اسفار ثلثيه موقوف اولديسه
مهما امکن بياننه شروع اولندي * يس ايمدی معلوم اولسونکه
حقيقته نظر اولنسه انسانک سفيرنه حدوپايان يوقدر انجق
بوتقدير اولنه جق اوچ سفر جمله سنی جامعدر وکشی بو اوچ
سفری تکميل ايتمينجه نفسه ورينسه عارف اولوب کامل
ومکمل اولمز (فصل في السفر الاول) معلوم اولسونکه هر کسه نک
ذات اللهده بر حقيقتي واردر چنکيم اول حقيقته عالم حس وشهادته
کلوب ظاهر اولسنی جناب فاطر مراد ايتسه اول حقيقتي عقل کلده
تصور ايدر که مرآت اللهدر * وعلم اللهدر الى ماشاء الله انده طوروب
تربيه اولدقد نصکره نفس کله کلور بعده عرش وکرسیدن کنار ايلر
سمواتی طبقه طبقه کنار ايدوب فلک قره کلوب وبعده کره
ناره وکره هوا و آب و خاکه کلور * وبعده معادن ونبات وحيوان
وملک و جن وانسانه کلور مرتبه انسانه کنججه بومراتبک هر برنده
نجه مهالك واردر وهر برنده اکنوب ونجه ورطه لره اوغرايوب
کاه عالی کاه سافل افتان وخيزان وانسانه واصل اولدقده نصف
دائرة تمام اولور اسفل سافلين مرتبه سيدر وعقل کل اعلاي عليين
مرتبه سيدر ومبدأ اولدر ذکر اولندي (لقد خلقنا الانسان في
احسن تقويم ثم رددناه اسفل سافلين) بومراتبکه ذکر اولندي
مرتبه انسانه کنججه سفر اولدر * واکر بومرتبه ده قلوب مرتبه
انسانه وکيندينک مبدأ ومعادنه عارف اولينوب وسير سلوکه سفر
ايدوب مبدأنه واصل اولوب جمع اولمزه فرق قبل الجمعدر
التفرقة بالاجمع اشراك بيورلديغي بوداثره در * اولئك كالانعام
(بل هم اضل) زمزمه سنده قلوب انده حشر اولور

﴿ فصل في السفر الثاني ﴾

وبوسفر ثاني به مخصوص ومشاهده ومربی ديرلر * وبوسفر ثايمده

مرشد کاملک دامننه تشبث ایدوب بنه عقل که طیران ایدوب
وسفر مغنوی ایله سفر ایلمک کرک که اکا حقیقه محمدیه دخی دیرلر
* سعی و همت پیرانله واصل اولمق کرکدر * و بو و صلت خاصدر
اما علایقدن گذار و مرتبه انسانی داخل اولنجه هر مرورایتدیکی
مرتبه لردن بررنک و برر خلق و برر صفات ردیه اخذ و حاصل
ایتمکله کالانعام بل هم اضل مرتبه سنه واصل اولمشدی * پس
اول صفات ردیه و اخلاق ناپسندیده مرشد کامله متابعت و امرنه
اطاعت ایتمکله اخلاق ذمیمه لکلیسنی ترک ایدوب کالاول مجرد
پاک اولوب بیرنک اولینجه عقل که عودت و وصول میسر اولمز *
مادامکه سالک عقل که عودت ایدوب عقل کل اولیه * اهل الله
قتنده نابالغدر * پس سالک ایکن بلوغی عقل که رسیده اولمقله
اولور * و مرتبه ولایت بو مقامدر

(بیت)

* دلیله ایریشن بالغ اولورلر * دلیلی اولمین ناپاک اولورلر *
عقل که واصل اولیجق مبالغه رجاله یتشور که اکادخی حقیقه محمدیه
دیرلر (اول ما خلق الله عقلی) بیوردقلری بودر * وینه بو مقاماتده
بیرنک اولور و حدت طوتر (بیت)

* چونکه بیرنکی اسیررنک شدی * موسی یا موسی درجنک شدی *
* چونکه بیرنک رستکاری داشتی * موسی و فرعون دادند آشتی *
و بو مقامده سالک عقل کل و نفسی نفسی کل و روحی روح المقدس
اولور * و بو مقامه جمع بعدالقرق دخی دیرلر مجذوب حق مقامیدر
و حیرت و هیات و هم اوص مقامیدر چوق کمسه الحاده مائل
اولور * نتکیم دنلشدر (الجميع بلا تفرقة زندقه) سالک بو مقامده
قالوب گذار ایتمک سعی ایلمز ایسه تکمیل و ارشاده کما هو حق
نائل اوله من * حد ذاتنده غایه الغایه ذوقلی مقامدر فی الله و سیر
فی الله مرتبه سیدر وجودنک قطره سن دریاه راقدی بیسروپا

اولدی نه کندیدن و نه عالمدن خبری واردر و برنسنه دن تزه دایده من
وامر شرایعه دخی تقید اید من پس بومقامدن دخی چمک کر کدر
و حق سبحانه و تعالینک فضل و عنایتیه هم بومقامده فنا فی الاهی
جامع اولوب هم ترقی ایدوب بقا بالله مرتبه سنه واصل اولق کر کدر
﴿ فصل فی السفر الثالث ﴾

بو اوچنچی سفر سیر عن الیهدر و بقا بالله در یعنی ینه حقدن
خلقه سیر و سفردر و بعد الجمع ینه فرقه کلکدر آخری ارشاد
ایچون بو مرتبه دن نزول معنوی ایله تنزل ایدوب و کندوبی
بشیریت اباسنده کوسترن تکیم حضرت رسالت بیورر * انما انا
بشر مثکم * یعنی بندخی سز کی بشرم دیدی * و بومقامده
ینه یمک و ایچمک و او یومق و نکاح اتمک پیشه سیدر و نه افراط
و نه تفريط اوزره در حد اعتدال و استقامتمده در .

(بیت)

* نه افراط و نه تفريط اوله آنده * صراط مستقیم اولدر مانده *
عدالت و عفت و استقامت اوزره اولوب او امر شرعیه به کمال
مرتبه رعایت اوزره اولوب انجق فرائضدن ماعدادر لودر لوصوم
و صلواتلرله مقید اولمز لر کثرتده و وحدتده دائمون صلوة ایچنده
اولوب ظاهری خلقله و باطنی خلقله در خلق آنی فهم ایتمک
غایتله دشواردر * زیرا بو خلق ظاهرده نقدر کثرة زهد و عبادت
کورر سه نظرلری اکادر کامل آنی صنورلر * کاملک کمالی ایسه
بو حس کوزیله کورنمز آنی کورمه حقانی کوز کر کدر کامل
اولانی ینه کامل کورر و ییلور بوداره فرق بعدا الجمع دائره سیدر
و حضرت علی کرم الله وجهه حضرتلری بیورمشلردر * التفرقة
بلا جمع اشراک و جمع بلا تفرقة زندقه و الجمع و التفريق توحید * و بو
ذکر اولنان اوج مقام بونک معناسیدر تفصیله حاجت دکدر *
پس کاملک بومقامه تنزلی عین ترقیدر * و بو مقامه کلنجه نفسنه

ورته سینه عارف اولوب کندویی بر اعتقاد مخصوصه مقید قلمزلر
 دیمک اولور والله اعلم * وینه حضرت شیخ قدس سره بیورر که
 ولاینقذا اعتقاد واحدی ربه لوقوفه علی العین الجامعة للاعتقادات *
 ودخی بر کمسنک ربسی حقنده اولان اعتقادی رد وانکار ایلزلر
 جمله اعتقاداتی جامع اولان عینه یعنی حقیقته وقوف و اطلاعی
 اولدیفی چون * یعنی عارف بر عین جامعه به عارف اولدیکیم اول
 حقیقت جامعه نك هر اعتقادنده بر یوزی واردر زیرا کیم اول
 عین مطلق دیدکلریدر * پس بر مطلق یوقدر که آنک مقیدده
 بر یوزی اولیه * پس نیه عبادت اولسه حقیقتده اول وجود
 مطلقه در عبادت واعتقاد ایدن کرک بلسون کرک بلسون * شیخ
 عراقی حضرتلری بیورر که حق تعالی کندویی جمیع اشیانک عینی
 ایلدیکی کنیدن غیری عبادت و محبت اولیه غیره الله بویه اقتضا

(بیت)

ایتمشدر .

* غیری غیری قومدی آنک * لاجرم عینی اولدی اشیانک *

(بیت)

* دیله دی حق که اشیایی یراده *

* اوزندن غیری قومادی اراده *

* که عالمده طپانلر ا که طابه *

* که هر یوزدن کورینن خلق قاپه *

* که حسن خلقله انسان قاپیلور *

* ضیق کوکلر آنکله یاپیلور *

بو آیه کریمه نك تفسیری بودر (وقضی ربك الاتعبدوا الاياه)

یعنی یا محمد سنك ربك بویه حکم و تقدیر ایتمشدر که کنیدن غیری به

عبادت ایتیه سن ا کر عبادت و ا کر محبت و ا کر مدح و ثنا هیچ

بر وجهله غیری به اولمق ممکن دکلدر * حتی عبادتی صنمه ایدنه نك

دخی حقیقتده عبادتی صمد در زیر اصنمک وارلقی دخی صمد دندر

وارلق حقلک ایدیکن بیلنه حال معلومدر * پس عارف بومعنايه
واقف اولیجق نه کنندینک مقید اعتقادی اولور * ونه آخرک
اعتقادنه دخل وانکاراید * زیراجمله براوامره منوط اولوب وینه
اراده امردن غیری کسه اولمدینی معلومی اولدی (لاموجودالاهو)
وینه هر کشینک مظهر اولدینی اسم جهتيله اعتقاد و احوالی
آدابه یرلی یرینه قودی (بیت)

* اکر یک ذره راید کیری ازجای * خلل یابدهمه عالم سراپای
پس عارفه (فاینما تولوا فثم وجه الله) معناسی ظاهر اولوریغنی
هرقنغی جانبه دونر سکز ظاهر اوباطنا آنده حقلک بریوزی واردراول
یوزه دونر سکز کرچه کیم بریوزدر لیکن (کل یوم هو فی شأن)
مصدق قنجه مراتب و مقامات واردر بهر مقامده برکونه و هر
مرتبهده برنوعه یوز کوسترر و هر یوزده برکونه حسن و هر حسنده
برنوع عشق و هر عشقده بردرلو غمزه و هر غمزده بردرلو شیوه
و هر شیوهده بردرلو کرشمه و هر کرشمهده بردرلو ناز و هر یردهده
بردرلو اغازه کوسترر * انکیچون عاشق شوریده و شیدالدرلو
درلو حالرده و سودالره اوغرار کاه مظهر قبض و جلال و کاه بسط
ذوق و شوق و صفا و جمال اولور کاه ناز و کاه نیازله متصف اولور
کونه کونه شیوه و نازلرله دائماً عاشیقک نظرنده جلوه و شیوه
کوسترر و بریسن دخی ایتمز * پس عارف نیجه کندویی براعتقاده
و حاله مقید ایلسون * پس محبوب هر نه وجه و صفات و لباس
و شیوه ایله کندویی عرض ایدوب جلوه کر اولور سه غفلت
ایتموب کندویی بریوز ایله مقید قلمز * و هر یوزدن مشاهده
اولور مقید قلانلری دخی معذور طوتر نأرهمسی واسعدر بلور که
تقید دخی شئونات الهیهدن برشأنک و اسمادن براسمک اقتضاسیدر *
نتکیم حضرت رب العزه قرآن کریمنده حضرت هود نبی
علیه السلام لسانندن بیورمشدر ﴿ و ما من دابة فی الارض الا هو

اخذ بناصيتها ان ربي على صراط مستقيم (دآة دیو یر یوزنده
 حرکت ایدنه دیرلر * یعنی یر یوزنده حرکت ایدر برنسنه
 یوقدر الا جناب حق ید قدرتیله آنک بوینی طوتمشدر نیجه
 دیلرسه او یله تصرف ایدر * تحقیقا بنم ربم صراط مستقیم
 اوزره در * پس هر کیمنسه بر اسمک مظهری اولوب آنک تحت
 تصرفنده و قبضه سنده اگر جمال و اگر جلال اگر مضل اگر
 هادی اول شیء اول اسمک صراط مستقیمیدر * پس اعتقادات
 دخی بویله در که اگر شخصک اعتقادی بر شخص آخرک اعتقادنه
 کوره اگری کورسده اول شخصک ذاتنده مظهر اولدینی
 اسمک اعتبارنه کوره آنک صراط مستقیمی اولدر * مثلاً یایک
 طوغریلنی اگر یلکننده در * ضلالت مضل اسمنه نسبت
 طوغریدر هادی اسمنه نسبت اگری کورینورسده * پس
 عارف بومعنایه عارف اولدیغیچون کیمنسه نک دینه دخل ایلز
 لکن بومقامده بر سؤال وارد اولور که سر قدره وقوفی اولمیان
 جوابنده عاجزدر انجق اهلنه اسهلدر (سؤال) چونکه جمله
 عبادات وغیری احوال مقتضای اسماء الهی اولوب عبدک آنده
 اختیاری اولیجق بوفهم اولنور که هر کس کندی حالنه مجبور
 اولمق لازم کلور جبرایسه ظلمدر (جواب) بو تحقیق حقیقته
 ایکی اصله راجعدر بری بودر که ماهیات مجعوله دکلدر * و بری
 بودر که علم معلومه تابعدر بو ایکی اصله وقوف حاصل اولیجق
 مهما ممکن سر قدره وقوف حاصل اولور * بعنایه الله تعالی
 کویا که بو ایکی اصل سر قدرک مفتاحیدر * ماهیات دیو جمله
 اشیانک عنم اللهده اولان صورتلریدر که هنوز دخی علمدن عیننه
 کلمدی * و ماهیاتک بر آدی اعیان ثابته درو حقلک علم ذاتک عینیدر
 وانسان کاملک دخی او یله در و بر اعتبارله علم ذاتک آینه سیدر
 اول ماهیاته جناب خدادن فیض اول ماهیاتک حد ذاتنده اولان

استعداد و قابلیت نه کوره اولورا کر اعتقاد و غیره احوالی هر نه
 ولورسه عصیان و کفر و ایمان و طاعة و انقیاد اول ماهیات لسان
 استعدادیله قابلیت نه کوره ازل آزالده حقدده هر نمکیم طلب ایلدیه
 کا فیض اولمشدر (مثلا) بغدادی تخمینک استعدادی ینه بغدادی
 تورمکدرو آریه نک آریه و طارینک طاری بتورمکدر و قس علی
 غذا* مثلا اگر آریه نک دلی اولسه و اکنجی به اعتراض ایدوب
 نی نیچون بغدادی اتمک دیسه اکنجی جواب ویره ایدیکیم سنک
 استعدادک بوقدر چکدر* و آریه تخمیندن بغدادی اومق حماقتدر
 بونجلا بیک هر سنه نک ماهیتی و عین ثابتیه سی ازلده حق تعالی نک
 علم قدیمنده نه حال و نه خاصیت اوزرینه بولندیه و نه اسمک
 مظهری دوشدیه ظهوره کلدکده هر بریسی کنیدنک ازلده کی
 صفاتیله آشکار اولور علم اللهک آنده تأثیری یوقدر (فالمذرات
 امرا) ماصدقه عارف اولنلر بوسره واقفلردر که حد ذاتنده
 اول معلوم نه حال اوزرینه ایسه علم الله اول وجه اوزرینه تعلق
 ایدر مقتضای صفات و اسمادر و معلومه تابع دیمکدن مراد بودر
 (قضا) دیوجمله اشیانک علم اللهده نه وجهله و نه حالله بولندیه
 اجمالا اولوجهله حکم اولمشدر (قدر) دیو استعدادی حسابیله
 شیئا فشیئا بعده تفصیل اوزره عالم حس و شهادتده ظهور
 بولسیدر ینه ظهورینک زمانی اول شینک استعدادی حسابیله
 اقتضا ایدر (سؤال) معلوم اولدیکه هر کشینک جمیع احوالی
 ا کر ایمان و اعتقاد و ا کر کفر و ا کر خیر و شر نه زمانده ظهور
 ایده چکی اوشینک استعدادینه و قابلیت نه کوره لسان حالله حقدن
 طلب ایتسنه کوره ایمش جمله سی استعداد و قابلیت ذاتیه سنه کوره
 ایمش دیدیکمز دخی حقد مخلوقیدر و مجعولیدر استعدادی دخی
 ویرن حقد ینه جبر اولزمی (جواب) جمله محققین قنسنده
 استعداد مجعول و مخلوق دکلدر* زیرا که ماهیات مجعوله اولمیعجق

اول ماهیاتك استعدادی وقابلیتی وجهله احوالی مجمول اولمق لاز
 كاور * ماهیات صور علمیه به دیرلر كه هنوز آنده خلق وجهله
 یوقدر هر كسك عین ثابته سی نه اقتضا ایدر سه كندیك عین ثابته سنك
 مجبوریدر سر قدر بویله اقتضا ایتشدرد * پس هر سنه استعداد
 منوط و مربوط ایدیكن بیلوب كندیك ماهیتی وعین ثابته سی
 واستعدادی نوجهله ایسه تخلف ایتیوب وزائل اولیوب
 كندیده شیئا فشیئا زمانی كلكده ظهور ایده جگنی بیلسه ظهور
 ایدر مكر كندیك استعدادی نقصان اوزره ایدیكنه الم چكه *
 وینه حد ذاتنده هیچ جبر یوقدر * وجبر دخی ایکی قسمدر
 بری مقبول بری مردوددر مقبول اولدر كه جمله اوامر الهیه به
 امتثال و مناهیدن اجتناب ایتد كدنصكره كندی ایچون بر فعل
 وبر قدرت اثبات ایتیوب جمله سنی حقدن بیله بویله اولور سه
 مقبولدر * وبر جبر دخی بودر كه عبد جمله معاصی به مرتكب
 اولوب نه اوامر امتثال ونه معاصیدن اجتنابی اولیوب ینه
 كندی مرتكب اولدیغی فساد وشری حقه اسناد ایلكه ادب
 ایتیه بوجبر غایت مذمومدر * وبومقامده سؤال وجواب چوقدر
 اهله معلومدر * برصوفیه حق ظلمدن نیجه خلاص ایتدك
 دیمشلمر ملكندن كندیدن غیری بر موجود قومدم ظلم نیجه
 اولور و كیمه اولور دیو جواب ویرمش * بوقدر كلام بسدر *
 انس بن مالك رضی الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم
 حضرتلرینك قیوسنده خادم ایدی روایت اولنور كه اون سنه
 کیجه وكوندز یانلرندن آیرلیوب خدمت ایلدم بر كره ایشلدیكم
 ایش ایچون نیچون ایشلمدك دیمدی * حضرت رسولك سر قدره
 كمال اطلاعی اولدیغیچوندر حضرت شیخ اكبر نفخاتنده ایدر كه
 حق تعالی بعض اسراری حین دعوتده انبیاسندن ستر ایتشدرد
 مثلا قدر سری كبی زیرا استعدادی كفره وفسقه اولان دعوت

اتمیه چکنه وقوف حاصل اولیجق دعوت امرندن عاجز
 متخیر اولور و امر دعوت تمام اولوب کفره و منافقین و مؤمنین
 صالحین ممتاز اولدقد نصکره بیلدر مشدر دیو بیور مشدر (ثم انه
 وقف مع العین الجامعة للاعتقادات کلها فیه فتخاف ایضا
 نیکون هذا القدر الذی اعتقده احد مثل اعتقاد مقید فی الرب
 تخیل انه مع الرب وهو مع ظنه لامع الرب مع کونه بهذا المثابة
 تصریحه و اطلاقه وعدم تقيیده لانه لو قیده باطلاق فلا يزال
 خاف حتی یأتین الیقین) یعنی اند نصکره ا کر اول عارف طوره جق
 ولورسه جمله اعتقاداتی جامع اولان عین ايله ینه خوف
 ولورکه اعتقادنی بومرتبه یه یتشدر مشکن بونک اعتقادی
 اعتقادی (مقید فی الرب) مثلاً و اوله * اولکیمسه ایسه تخیل
 بلرکه رب مطلق ايله اوله حال بوکه کندی ظنی ايله در * یعنی
 کندی تصورنده پیدا ایتدیکی ربی ايله در رب مطلق ايله دکلدرکه
 اول رب الاربابدر * اول عارف تصریحده و اطلاقده وعدم
 قییدده بومثابه یتشم مشکن ینه رب مقیده عبادت خوفی وارددر *
 زیرا اطلاقله قید اولورسه ده خوفدن امین و خلاص اولنمز حتی
 بقین کلینجه (والیقین هو الله) یعنی حق ظاهر اولنجه (فایده)
 معلوم اولسونکه اهل یقینلر یقینی اوچ وجهله تقسیم ایتشلر در *
 ری علم الیقین بری عین الیقین و بری حق الیقین * اول علم الیقین
 بلك * ایکنجی عین الیقین کورمک * اوچنجی حق الیقین المقدر
 (مثلاً) شجاعت و ارایدیکن بلك علم الیقین * آخرک شجاعتی
 کورمک عین الیقین * شجاعت کنیدن صادر اولمق حق الیقین در
 معرفه الله دخی بواسطه اولور اوزرینه در فهم ایدن ایدر * لیکن
 بوموضعه بر مقدمه بیانی لازمدرکه اول حقیقت جامعه نك اطلاق
 و تقيیدی نوجهله در و نوجهله مطلق اعتقاد اولنمق کر کدرکه
 خوفدن خلاص اولنوب یقینلک حاصل اوله (مقدمه) معلوم

اولسـونکه اول حقیقت جامعه که حضرت شیخ ذکر ایلدی
چوق اسمله مسامدر بعض عارفین عشق ایله تعبیر ایتدی شیخ
عراقی کبی واکا تابع اولنلر و بعضلر قوه ازلی و نطق ایله تعبیر
ایتدیلر * شیخ محی الدین عربی و شیخ صدرالدین قنوی کبی
جمله سنک مرادی بر ذات و بر حقیقتدر

(بیت)

عباداتنا شتی و حسنک واحد * وکل الی ذاک الجمال یشیر
لسان عربیده وجود ترکیده وارلق فارسیده هستی در *
حقیقتده جمله دن منزهدر * انجق تفهیم ایچون وجود و عشق
و نور و نفس رحمن دیرلر مراد بر ذاتک اسمیدر * وهو الحق
وجود مطابق تعبیر ایدنلر که مطلقدن مراد تقییددر و اطلاقدن
و اطلاقله تقییدک جمعندن * بوجمله دن و تنزیه دن مطلق اعتبار
ایتمشلدردر * حتی تنزیه دن دخی تنزیه آتمشلدردر * حتی قیدنده
دخی تنزیه کر کدر دیمشلدردر انجق ذوقه راجعدر بو تقدیرجه
بر ذات شریف ملاحظه اولنور که اوسع و محیط اوله جمیع مرانی
یعنی بو ذکر اولنان مراتبک هم عینی اوله هم ینه منزّه اوله *
بو تقدیرجه هم مقید و هم مطلق و هم جامع و هم منزّه اولور
اطلاق حسیله کمال عزت و استغنا ایله متعزز و مستغنی اولوب
اکانه ناز و نه نیاز ایرشور (ان الله اغنی عن العالمین) (کان الله
ولم یکن معه شیء) (سبحان ربک رب العزة عما یصفون)
بومعنایه اشارتدر و بو مقامده نه اسم و نه رسم و نه نعمت و نه
صفات جمله دن منزّه و مبرا و عاری اعتبار اولنور و جمله
مراتبنده سیر و جلوه کر اولان ینه کندی اولوب و هر مراتبک
عینی اولوب جمله یی جامع اولدینی اعتبارله هر اسمله مسما
و هر رسمله مرسوم و نعت و صفاتله منعوت و موصوف اولور
جمله مراتبه تنزل ایدر اکا تنزل دخی عین کالدر * نتکیم

حدیث قدسیده بیوررلر (مرضت لم تعدنی وجعت لم تطعمنی)
 معنی هسته اولدم صوره کلمک و آج اولدم طعاملندرمدک بیورر *
 حتی صفات و تنزلات و مراتبدن اضدادی قبول ایدرا کا ضد کادر
 بر صفت یوقدر که ضدیله دخی موصوف اولیه بومعنائی اخص
 خواص بیلور عارفیندن انحق بومقدار تنبیه کفایت ایدر (هو الاول
 والاخر والظاهر والباطن وهو بكل شیء عايم) پس اطلاق
 و تقیید نوجهله ایدوکی مهما امکان بیان اولندیسه معلوم اولاکه
 اگر اطلاقله قید اولنور سه اولدخی تقیید کی اولور حقت جمله مراتبی
 محیط اولوب (فایما تولوا فثم وجه الله) مقتضاسنجیه هر مرتبه ده
 یوزی وار ایکن بر یوزه ایمان کتوروب غیری یوزی انکار ایتکله
 حتی اورتمش اولوب کفره نسبت ایتمش اولور * مثلاً بوته عبادت
 ایدن تخصیص و تقیید ایدوب غیری بی انکار ایتدیکه چون کفره
 نسبت اولنور * اگر مسلم جمله مظاهر دن بر مظهرده حقت وار لغنی
 انکار ایدر سه شرع اکامسلمان دیمز

(بیت)

* کفر باطل حق مطلق رابخود پوشیده است *

* کفر حق خود را بحق پوشیده است *

ای پسر بومعنی (وقضى ربك ألا تعبدوا الا اياه) مضمون شریفنه
 واقف اولانه معلومدر (بیت)

* جهانرا بلندی و پستی توبی * ندانم چه هر جای هستی توبی *
 پس حقیقت اطلاقه واقف اولانه عارف بالله و ولی الله و اهل الله
 دیرلر نتکیم بیورر (الا ان اولياء الله لا خوف عليهم ولا هم
 یخزنون) زمره سنه داخل اولوب خوف و خطر دن خلاص
 اولورلر * اللهم ارزقنا * وینه حضرت شیخ بیورر (وهذا
 نهاية العارفين رب الارباب) رب الاربابه عارف اولنلرک نهائی
 بودر که حق مطاقه عبادت ایدرلر مقیده عبادت ایدنلر کندی

تصورنده پیدا ابتدیی معبوده اعتقاد و عبادت ایتمش اولور آنلر
 ارباب متفرقوندر که (ارباب متفرقون - خیرام الله الواحد القهار)
 یعنی متفرق قلمی خیرایدر یوخسه واحد قهار اولان اللهمم خیرایدر
 ای نعم واحد قهار اولان الله خیرایدر ملک کنده کنبدن غیری
 کسه یوقدر که سؤالنه جواب ویرد سؤالنه کندی ایدر و جوابن
 کندی ویرر (حقیقت) بونده ایما و اشاره و رد که اول واحد
 قهار الله بر بنده سنه صفة قهارایله تجلی ایلمسه آنک نظر نده جمله
 اشیا هلاک اولوب (کل شیء هالک الا وجهه) (وکل من علیها
 فان ویبقی وجه ربک ذوالجلال والا کرام) مصداقنجه بوکون
 بوننده نقدا اولوب موت ارادیله اولوب حقدغیری جمله اشیا نک
 هلاکفی کوروب کندی دخی هلاک و یوق اولوب قناء کلی ایله
 فنا فی الله حاصل اولوب جمال حقدغیری برشی قائموب بجه زمان
 شویله فانی قاله اول جذبه اعلا ده که نه زمان و نه مکان قاله و نه فلك
 و نه ملک اوله اول واحد و قهار الله کندیوه (لمن الملك الیوم)
 دیو خطاب ایدوب و غیری جواب ویرر کسه اولموبینه عظمتیله
 (لله الواحد القهار) دیو جواب ویره عارف بالکلیه محوه واروب
 هلاک اولمش و کتمشکن جناب حق کندی وارلغنده یکی وارلق
 و حیات و یروب (صبغة الله) ایله مصبوغ اولوب ظاهر نده و باطننده
 اولان جمله اوصافی تبدیل اولوب (یوم تبد الارض غیر الارض
 و السموات و برزوا لله الواحد القهار) پس اکاحقانی کوز و قولاق
 و لسان و یروب سؤال و جواب بعده بیله واکلایه وایشیده کنبدیلکسز
 محودن صحوه کلدیکی زمانده اما اول تجلی حالنده نه علم و نه معرفت
 و نه شعورله موصوفدر محو مطلقدر صحوه کلدیکنده اکثر
 و بیلور و بویا کرمه نقد اولور اما لسانه کتورمکه اذن یوقدر
 دلسز و کولکسز او قورلر و قولقسز ایشدرلر علم الیقین دکدر
 عین الیقین و حق الیقین در پس بود آرمیه و سیده اولیجق خوف

رجادن خلاص اولنور هو الملمهم او المرشد الهادي وینه حضرت
 شیخ بیورر ﴿ ثم از اهل الكشف لهم اطلاع على جميع المذاهب
 الممات والمقامات في الله وفي الكون اطلاقاً تاماً لا يجهلون منه
 شيئاً مما ظهر فما يقال في الله اوفى الكون الاويعلم صاحب الكشف
 التام من اين يأخذها ويقيم عذر القائل بها ولا يجعله عبثاً لان الله
 تعالى لا يقدر ما عنده عبثاً وذلك لعلمه باسمائه كلها وآتاه جوامع
 الكلام في حفظه ﴾ يعني اهل كشفك اطلاعي واردر جميع مذاهب
 وملك مقاماته كرك مقامات الهية اولسون كرك كونه اولسون
 اطلاعي واردر هيج برشيئه جاهل دكلدر جمله علمي محيطدر *
 پس الله تعالى حقنده وياكون حقنده برسوز سويلنمز الاكشف
 تام صاحبي آني سويابن نه مرتبه دن ونه مقامدن سويلمشدر واخذ
 ايتمشدر بيلور وسويليني دخي معذور كورر وعبت كورمز زيرا
 بيلور كه حق تعالى عبت نسنه يرا تمشدر عارفك بويله اولديني
 حق تعالى نك جمله اسماسنه علمي اولديني چوندر بيلور كه جمله
 مقامات ومراتب اسمانك اقتضاسيدر وجمله اشيا مظاهر اسمادر
 واسمانك اول مظاهرك يوزنده ظهوري اول مظاهردن استعداد
 وقابليتته كورمدر اول عارفه حق تعالى جوامع اسما اعطايتمشدر كه
 جمله به جامعدر دائره سي واسع ومحيطدر حضرت رسول الله
 صلى الله عليه وسلم بيورر ﴿ اول ما اوتيت جوامع الكلام ﴾ بو
 عارف دخي وارث نبى اميدر حقيقت محمدية به واصل اولمشدر
 فافهم انشاء الله تعالى وینه حضرت شيخ بيورمشر ﴿ ان لفظة
 هو اذا قاله صاحب الكمال كان هو ولم يكن عنده قوله هو فاعلم
 ذلك فانه من اسرار المعرفة بالله فلا يشعر به كل احد ولا ينتبه
 عليه احد غيره وضنة من اهل الله او خوفاً لما يتعلق به من الخطر
 لما يظهر فيه من تكوين الله عنده لفظة هو من العبد اذا كان يقول
 لها على لسان عبده ﴾ يعني هو لفظي قن صاحب الكمال ديسه

کندی هو اولور ودخی هو دیدیکی زمانده کندی بولمز بونی بلدی
 بو معرفه الله اسرارنددر هر کسه بونی بیلمز واکا اهل اللهدر
 بر کسه تنیه و اشاره دخی اتمشدر یا غیرتندن ایچون ویا خوفدن ک
 بونه خطر تعلق ایدر * زیرا بونده عیددن تکوین الله ظاهر اولور
 هو دیدوکی زمانده زیرا اولوقته آئی عبدک لسانندن سو یلین
 الله تعالی در تحت اللفظ معناسی بودر لیکن بو مقامده تحقیق کلاه
 وتیین مرام بودر که چن صاحب کمال هو دیسه هو دیدیکی زمانده
 کندی وارلغنی بالکلیه افنا ایدوب ﴿ موتوا قبل ان تموتوا ﴾
 مقتضاسنجه موت ارادی ایله اولوب طاهرا و باطنا وجودندن امر
 قومیوب بیسروپا کندوی دریای هویه صالوب غرق و محو اولوب
 نام و نشانی قالمز پس کندی هو اولور چون قطره دریاه
 دوشدی عین دریا اولدی دریای هودن مراد دریای وحدتدر
 وعشقدر و وجود مطلقدر و دریای نوردر حضرت رسو الله
 صلی الله علیه وسلم بزلی ارشاد ایچون دائما دعا سنده اللهم
 اجعلنی نورا دیو بیوررلردی یعنی یارب بنی نور ایله دیرلردی
 آنلر خود نوردر تعالیم ایچون بیوررلردی پس کندوی هویه
 ویرن عین نور اولور ﴿ بیت ﴾ وارلغنی حقه ویرن وارلق
 حقک اولسون همین سن حق ارادن قلان یار اوله
 اولاسین امین بیورلمشدر وارلغنی هویه ویرن عین هو
 اولق عجمیدر که بر کسه اولوسی نمکساره دوشه عین نمک
 اولور و پاک اولور پس موت ارادیه اولوب هو نمکسارنه کندوی
 براقلمر هو اولوب و نور اولوب طیب و طاهر اولسه لر بعد اولمز
 هو دیمک ترکیه اول کسه دیمکدر اما مراد حقک ذاتیدر یعنی
 جمله وارلق حقک و بندن اولان وارلق دخی حقکدر دیو ملاحظه
 ایدوب جمله وارلغنی و کندوی ذات دریاسنه صالوب هیچ ذاتدن
 غیرتی نسه قالمق کر کدر پس هو اسمنه مداوم اولان هودن

مراد مسما ایدوکن بیامک کر کدر که هو دیدوکی زمانده نه اسم
ونه رسم و نه زمان و نه مکان و نه نشان قوم یوب ذات هو ده یعنی
مسما ده جمله وار لئی و کندویی افنا ایدوب عبدک لسانده هو دین
ینه کنده هو اولق کر کدر .

(بیت)

* اول و آخر نه کیم وار هو ایش *

* باطن و ظاهر نه کیم وار هو ایش *

بومعنی حاصل اولدقد نص کره عبد کرک هو دیسون کرک انا و کرک
نحن کرک هم کرک اتم مراد ذات هو اولور حضرت شیخ
بیورر عارفلر بومعنایی اشاره ایتدکاری لازم کلدیکی ایچوندر
خطر بودر که عبد حق تکوین ایش اولور هو دیدیکی حینده
تکوین خلق وضع الفاظ مراد فیه در بونک تحقیقی بودر که هو دین
کسه اکر مرشد کامله یتشوب کامل اولش دکل ایسه * یعنی
مرشد الندن که ساقی حقیقیدر نوش جام عشق ایدوب فنا فی الله
حاصل ایش دکل ایسه هو دیدیکی زمانده کنده ظنی و تصویری
اوزره و اعتقاد و تقیدی اوزره حق تخیل و تصور ایدر چون
اطلاقه یتشممشدر کنده تصویرینه کوره حق مقید و محدود
پیدا ایدر کنده تکوین و ایجاد ایش اولور * و کنده پیدا
ابتدیکی خالقه پرستش ایش اولور * اکر چه (انا عند ظن
عبدی بی) فحواسنجه حق آده دخی بر یوزی واردر *
لکن عبدک تکوینیه ظننه کوره ظهور ایدوب یوز کوستر
زیرا بر مقید یوقدر که مطلقک آده بر یوزی اولیه * و بر مطلق
یوقدر که مقید اول مطلقک بر یوزی اولیه (پس) بلکه بو
جمله ده تکوین و ایجاد ایدن کندویی ینه کنیدر * لکن عبدک
اعتقادینه کوره در (پس) بومعبود مقیددر معبود مطلق دکلدر
خطر لازم کلور دیدیکی بودر کمال بودر که اول عبدهو دیدیکی

زمانده بالکلیه وار اغندن محو وفانی ومنساخ اولوب بر اعتقاد
 مخصوص وطن مخصوص وقید مخصوص ایله کندویی قیدایتمیوب
 وجهها من الوجوه تخصیص وتقیید ایتمک کر کدر که اله مطلقه
 ورب الاربابه پرستش وعبادت ایتمش اوله والا کندینک تشکیل
 ایلدیکی معبوده عبادت ایتمش اولور (اقریت من اتخذاله هواء)
 آیتنه ماصدق اولمش اولوب خطر لازم کلور (مقاله فی التکوین)
 امدی معلوم اولاکه کامل اولدر که کندینک انفاسنه مزاقه ایلایوب
 پاسبان اولوب کوکل خزینهنک قبوسنده اوتوروب حقل
 کتبخانهسنه کرمکه حقدن غیری افکاره یول ویرمه (الطرق
 الی الله بعدد انفاست الخلاق) متضاضجه بهر نفسده حقه یول
 وار هر نفسی بالذات آلوب وینه حقدن آلوب وینه حقه ویرمکدر
 معلوم اولاکه قعجن انساندن نفس چقسه حد ذاتنده هیولانی
 اولوب بیرنک ایکن عبدک اعتقادی و عملی و فکری نه ایسه
 نفس اول رنکه بویانوب واول لباسله لباسلوب چقار (پس)
 امدی دل خانهسنی حفظ ایلک لازمدر حقل رضاسنه مخالف
 اولان خواطر دن زیرا عبدک قلبی حقل خزینهنسی وکتبخانه
 سیدر و انسان خزینهداریدر افکار ردیبه یعنی حقل فکرندن
 غیری فکدر لر اوغری و خرامیدر کوکله کرمکه یول ویرمک
 کر کدر نتکیم حدیث شریفده بیورر (قلب المؤمن بیت الله
 وقلب المؤمن عرش الله وقلب المؤمن خزائن الله وقلب المؤمن
 مرآت الله) پس اهل ایدوب حقل خزینهنسنی حرامیلره
 نهب وغازت ایتدیرر سه حالی مشکل اولور زیرا خائن اولمش
 اولور (ان الله لا یحب الخائنین)

(بیت)

* کوکله یا یحیی حقل چراغی * کسیلور اوغرینک آندن ایاغی *
 واهل مراقبه قتنده خواطر اهل ظاهر دخی ظاهر ا جریان ایدن

فعال واقوال کیدر اهل مراقبه حقك رضاسنه مخالف اولان
 خواطر دن مسؤولردر ﴿ من دق دق علیه حسنات الارار سیئات
 المقربین ﴾ بیورمشدر حقیقتده الله تعالی و تقدس کندی فیکرندن
 غیرى بنده سنك کوکلنه کلمه رضاسی یوقدر زیرا اکیم کندی
 اویدر نتکیم حدیث شریفده مرویدر که بر کسه حق افکارندن
 غیرى ماسوی الله فکرینه یول ویررسه کعبه اللهی بت ایله طولمش
 کبی وبتخانه ایتمش کبی اولور اگر چه قلبده اول خواطری خلق
 ایلین الله تعالیدر لیکن غفلت اولندیغیچون سؤال ایدر عبد
 دفع ایتیموب حق فکرینه تبدیل ایتیموب مصر اولورسه سؤال
 اولنور وبونك تفصیلی بودر که حق سبحانه و تعالی ﴿ کل يوم
 هو فی شان ﴾ فحواسنجه دائماً وابد تجلی اوزره در اول تجلیدن
 امر حق ظاهر اولوب وعباد الله اوزره نازل اولوب وعباد اللهك
 کوکلنی زیارت کلمك اوزره در اول امر حق مسافر غیبیدر
 و حضور حق دن سیر و سفر ایدوب بی لون ورنك عبد مؤمنك
 قلبنه نزول ایلدکده اگر عبد غافل اولیوب حق ایله ایسه اول
 مسافر غیبی اولان امر حق کوکلده اولان حقه ملاقی اولوب
 نتکیم حدیث قدسیده بیورمشدر ﴿ ماوسعنی ارضی ولاسمائی
 ووسعنی قلب المؤمن ﴾ بوحدیث قدسینك معناسنی تفسیرده
 بعض عاشق بیورمشدر

﴿ بیت ﴾

* حقه لؤلؤی لالادر کوکل * مظهر اسم و مسمادر کوکل *
 * شهر سیمرخ عنقادر کوکل * نقد ذات حق تعالی در کوکل *
 پس * امر ربی نك اجتماعندن بر صورت حسنه قدسیه حاصل
 اولوب بی کم وکیف ینه حقه رجوع ایدوب واصل حق اولور
 ﴿ منه بدأ وایله یعود ﴾ ارواح یولندن دکل بامکه نزول منز
 ایله نازل اولوب وینه عروج منز ایله عروج ایدر اکانه ملک

مطلع اولور و نه فلک انجق بر نور منز کور لر ماعداسنی بيلمزلر
 پس * کوکل ذکر و فکر حقه اولور سه اول عبد اول مسافر
 غیبی نك رعایتی ایدوب حقنی ادا ایتش اولور اگر امر حق قلب
 عبد نازل اولدقده حقه ملاقی اولیوب بلکه بلکه ملاقی اولور سه
 اجتماعدن بر صورت ملکیه حاصل اولوب ارواح عروج اتدیکی
 یولدن عروج ایدوب سدره یه دکن طیران ایدوب آنده قرار ایدر
 (واکر) اول امر حق نازل اولدقده صدور انسانیده شیطان
 ملاقی اولور سه ینه بر صورت روحانیة ناریه حاصل اولوب برسیاه
 قوش صورتنده معارج شیطانیه دن فلک قمر آلتنه دکن عروج
 ایدر آتدن یوقارو بول یوقدر قیامت دکن آنده قرار ایدر *
 واکر قلبنده نفس ملاقی اولور سه بر صورت نفیسه حاصل اولوب
 طیر حسن صورتنده عروج ایدوب جننه منتهی اولور صورتک
 مزاجه مناسب نعمت نازل اولوب متمتع اولور تا صاحبی کلنجه
 (وبونلرک اشترا کنند درلو درلو صورتلر پیدا اولور تفصیله
 حاجت دکلدر) انجق انسان حد ذاتنده بر کارخانه الهی اولوب
 و دائماً اول ذات پاک تجلی ایدوب و امر حق نازل اولوب بیرنک و بی
 کیف ایکن آنی انسان رنگنه برابر ایدوب کندی اعتقادینه و عملنه
 وظننه کوره کونا کون ولونا لون صورتلر ایجاد و تکوین ایدوکن
 بیان ایتمکدر و انسان کامل هر حالده غافل اولیوب امر حق نیجه
 بی کم و بی کیف و بیرنک نازل اولدسه ینه بی کم و بی کیف و بی رنگ
 ملاقی اولوب حقوقه رعایت ایدوب بیرنک کوندر مکدر * پس انسانک
 ظاهر و باطننده اولان افعال و افکار و اعتقاداتی و حرکات و تصو-
 راتی و انقاسی بر ذرءه زائل دکلدر نیک و بد قابلیت و استعدادینه
 کوره درلو درلو لباسلر و صورتلرله ظاهر اولسه کر کدر آخرتده
 صاحبی معتنم و یا ملتذ اولوب و یا خود معذب و متالم اولسه کر کدر
 بونده حالی آنده اشکاره اولور (فن یعمل مثقال ذره خیر ایره

ومن يعمل مثقال ذرة شرا يره) * وینه حضرت بیورر قدس
 سره العزیز (وقد ورد فی الخبر خلق الحق سبحانه و تعالی نفسه فر دته
 العقول كلها ل عدم فهمها من ذلك فهو لفظ شتت و معنی الی بدیع و ما شغرت
 بان کل صاحب مقالت فی الله تصور فی نفسه ثم عبده و هو الله لا غیره
 و ما خلقتة فی هذا المحل الا هو الله خالق کل شیء) یعنی حدیث
 شریفه و ارد اولدی حق تعالی کندی نفسی خلق ایتدی (پس)
 بونی عقول رد ایلدیکی ادراکنده قاصر اولدیغیچوندر * یعنی بونی
 عقل معاش که عقل جزئی در ادراک ایده من بونی فهم ایتکه عقل
 معاد کر کدر * و دخی کندوی خلق ایدر دیمک ظاهرا قیسیح
 کورینور اما من حیث المعنی فی الحقیقه بدیعدر اوز که طرفه معنادر
 اول عقول که انکار ایدر فهم ایتدی که هر کیم حق تعالی حقند
 سوز سویلر کندی نفسنده حتی بر صورت تصور ایتشدر دیمده
 عبادت ایدر سه اول تصور ایدوب عبادت ایتدیکی خود الله تعالی در
 غیر دکلدر که عبدک تصویرینه و اعتقادینه و ظننه کوره قلب آینه
 سنده یوز کوستر مشدر (پس) بو محله عبدک تصویرینه کوره
 ظهور ایدن حتی خلق ایتدی * الا اول حق مطلق پس کندی
 کندوی خلق ایتش اولور هر شیء خالق الله تعالی در آندغیری
 خالق یوقدر (پس) اول عبدک اعتقادینه کوره ظهور ایدن
 دخی جمله اشیادندر * پس * آنی دخی حق خلق ایتشدر *
 تحت اللفظ معنای بودر * (معلوم اولسونکه) خلق * و جعل *
 و ایجاد و صنع * و تکوین * بو محله جمله سی بر معنایه در * مراد
 ظهور و جلا و اظهار و استجلادر (پس) حق کندوی خلق
 ایدر دیمکدن مراد تصور ایدن عبدک تصویرینه و ظننه کوره
 کندوی اظهار ایدر دیمکدر * معلوم اولسونکه بر کسه کندی
 کندوی شویله بلامرات مشاهده ایتک و کورمک و بیلمک وار
 لکن مرآتله کندو کندوی کورمکده بشقه صفا واردر

آنکه چون حق بو عالمی و بو آدمی خلق ایدوب کندویه آینه
ایلدی * لیکن مرآت عالمده کندینک عکسنی و مرآت آدمده
عیننی کور و تماشا ایدر ادمدن مراد انساندر عالمی و آدمی خلق
ایدوب کندویه مرآت اتدی دیمکدن مراد کندوبی مرآت
صورتنده اظهار ایدوب وینه جمال با کمالنی اول مرآتده کندویه
عرض ایدوب و بر یوزدن ناظر اولوب و کندینک حسننی کوروب
عاشق و حیران اولوب و نیاز اوزره اولوب و بر یوزدن معشوق
اولوب ناز و شیوه اوزره اولوب کندی حسننی کندویه عرض
و جلوه کراولدی دیمکدر * و بو محله رائی و مرئی رؤیت و مرآت
شی و واحددر * و بو انسان کامل بر آینه مجلا و مصیقل و مطلقدر که
اول جمال مطلق کندی کندوبی بلا تقید مشاهده ایدر انسان
کاملک آینه سی حقک تجلیسنه کوره در غیریده تحلی عبدک ظنه
و قبولنه و اعتقادینه کوره در والله یقول الحق و هو یدی السبیل
(خاتمه) و حضرت شیخ قدس سره العزیز فصوصک آخرینده
مذکوراته مناسب کلمات ایراد ایدوب فصوصک آخرینده ختامه
مسک فحواسنجه بو کلمات ایله ختم ایدوب بیور مشلردر که (والله
المعتقد مصنوع للناظر فيه فهو صفة فتناؤه على ما اعتقد تناؤه
على نفسه ولهذا بدم معتقد غيره ولو انصف لم يكن له ذلك الا ان
صاحب هذا المعبود جاهل بلا شك في ذلك لا اعتراضه على غيره
الخلافا ما اعتقده في الله تعالى اذ لو عرف ما قال الجنيده رحمه الله
تعالى لون الماء لون اناؤه لم يكن له ذلك في اعتقاد ما اعتقده في كل
صورة و كل معتقد فهو ظان ليس بعالم فلذلك قال الله تعالى
انا عند ظن عبدي بي اى لا اظهر له الا في صورة معتقده فان شاء
اطلق وان شاء قيد قاله المعتقدین تأخذه الحدود وهو الاله الذى
وسعه قلب عبده فان الاله المطلق لا يسعه بشئ لانه عين الاشياء
ولا شئ غيره لا يقال فيه يسع نفسه ولا يسعها فافهم) يعنى اله

معتقدا کا ناظر اولوب اعتقاد ایدن عبدك كندينك مصنوعيدر *
ایلمین اكا ثنایي كندی تناسیدر انكیچوندر كه غیرنك اعتقادنی
ذم ایدر اكر انصافی اولسه اولیه ایازدی الا اول معبود خاص
صاحبی جاهلدر شكسنز غیرینك معتقدنی ذم ایدوب و اعتراضی
انكیچون ایدر كندی اعتقادینك خلافی کورندیکيچون غیریلرك
معبودی حقنده اولان اعتقادلرینه معارضه وانكار ایدر * اكر
شیخ جنید بغدادی حضرتلرینك لون الماء لون اناؤه یعنی صویك
رنکی ظرفنه کوره اولور دیمكدر پس بونی بویلهجه بیان هیچ
معارضه ایتیموب هر صاحب اعتقادك اعتقادنی ینه صاحبنه تسلیم
ایدوب وعارف اولوب حق تعالی حضرتلرینی هر صورته کوره
بیله ایدی (پس) اول معبود خاص صاحبی ظن صاحبیدر عالم
وعارف دكلدر * انكیچون الله تعالی انا عندظن عبدی بی یوردی
* یعنی بن قوله ظاهر اولم الا اعتقاد ایتدیکی صورتده ظاهر
اولورم استرسه اطلاق اتسون و استرسه تقید اتسون * اله
معتقدات مقیددر محدوددر حد و حصره کاور وعبدك قابله صغن
اله اولدر یعنی حقك بر یوزیدر بشقه اله ديمك دكلدر * واما
اله مطلق جل جلاله ولا اله غیره هیچ برانسه یه صیغمز کوکله
دخی صیغمز * نیجه صیغر كه جمله اشیا نك عینیدر و كندیدن
غیری برشی یوقدر و کوکلك دخی عینیدر (پس) كندی كندی
وجودینه صیغر و صیغمز ديمك جائز اولمز بونی اكا کوره فکر
وفهم ایله (تمثیل) پس بومقامده بر تمثیل بیان اولنسونكه
بو مذکورلك فهمی آسان اوله * معلوم اولسونكه بر محبوبك
حسننه نظر اولنسه آنك اطرافنه نیجه یوز بیک آینه وضع
اولنسه اول بر محبوب نیجه یوز بیک کورونور نفسنده بر محبوب
وبر یوز ایکن اول آینه لرك قابلیتنه واستعدادینه کوره کیمنده
مجالا و کیمنده مکدر و کیمنده مستقیم و کیمنده معوج کوستر

(پس) برکسه محبوبك انحق بر آینه ده اولان یوزنی کوروب
غیرنی انکار ایلسه عارف اولماش اولور عارف اولان جمله به اقرار
ایدر هر قنخی آینه ده کورسه آینه ايله بلکه آینه سز دخی کورور

(بیت)

* نیجه یوز بیک کوز کورن بر صورت ایمش آشکار *

* کندی حسنه ینه کندی ایمش طلبکار *

بومثاله تفصیل لازم دکدر عارف نقدر ملاحظه ایلسه و ذوق
ایلسه کتورر (تمیل آخر) و بر مثال دخی بیان اولنسونکه
برکسه شمسك ضیاسنی کورممش اولسه و بر قراکلق خانه ده
اولسه و ناکاه اول خانه نك باطنه رنگارنگ کونا کون جاملره
بر نیچره آجسه لر چون صباح اولوب آفتاب طلوع ایدوب اول
جاملره ضیاسی طوقند قجه نیجه الوان رنگر آشکار اولسه اول
رنگلری ضیانك صنوب آفتابك ضیاسی یشیلر و یا قزلدر بر
درلو اعتقادده اولور * اما عارف حقیقت حالی بیلور لون الماء
لون اناته پس جمله اشیا به ضیا و یرن حق نوریدر نتکیم حضرت
قرآنده بیورر (لله نور السموات والارض) * پس عارف
قتنده ایکی جهان آینه سندن کورینن بر یوزدر * لیکن بعض
عارف مارایت شیئا الاورؤیه الله بعده و بعض عارف مارایت شیئا
الارایت الله فيه * و بعض الاقبله دیر و بعض الاالله دیر و بعض
عارف لایری الله الاالله دیر و بوبش طور بو آفاقدده اولاندر *
و عارف کامل بوبش طورك جمله سن کوروب جامع اولدقد نصکره
بش طور دخی نفسنده کورر تفصیلی بو محله مناسب دکدر بلکه
کشی حرامدر مراد ایدن انسان کاملک اتکنه یابشوب آندن
طلب ایلسون زیرامن لم یذق لم یعرف در تحریر اولمز *

والسلام هو المعین * * * تم بعونه تعالی *

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي هدانا لهذا

ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

صلى الله عليه وآله وسلم

بوزارت اید ۱۹۵۶ -

تدفیق مقرر اول در

اداره در

۱۳۳۸

عیانده ای

و عنه نامه

مطبعه من طرفندن طبع ايديلوب تحنده كائن (اخوت)
ناميله كشاد ايديلان كتبخانه ده موجود كتب نفيسه
و آثار سالفه مرغوبه دن بعضيلرينك اساميسيدر :

احياء آثار نفيسه

بيك ايكيز حديث شريف

قاضي ابو عبدالله محمد بن سلامه بن جعفر القضاعي حضرتلرينك
الهيأت ، حكميات ، اخلاقيات ايله وصايا ومواعظ واداب
معاشرت وبومثللو محاسن ومعالي به متعلق احاديث نبويه دن متشكل
وبحق جوامع الحكم شتايش جليلنه شايان بوانان اثر عالينك اله
كچن نسخه نفيسه سندن استساح و تمثيل ايدلمشدر . آخر كتاب
: صلى الله عليه وسلم افند من حضرتلرندن مروى اولان دعاء
مأثوره ايله مزيندر . فيئاتي ٣ غروشددر

روض ورد

اسماء حسناء الهينك نظماً شرحى وخواصنى واسامى اهل بدر
ايله متبركات سائرۀ نافعۀ بي حاوى بر اثر مباركدر . مشام جانه
اشمام شمه ورد حقيقت ايتديكي جهته « كل باغچه سى » ديمك
اولان (روض ورد) تركينك دلالت ايلديكي ١٢١٦ سنه سى
تاريخنده فحول علمای بنامدن سابقا ضربخانه عامره ناظرى
احمد شاكر افندى حضرتلرى طرفندن تأليف ايدلمشدر .

مشارالیه اخیراً زمان سلطان سلیم خان ثالثہ احرار وزارت
ایتمشد در . مطالعہ سی اہل توحیدہ توصیہ اولنور . فیثاتی ۳
غروشد در .

اصول حدیثدن

نخبۃ الفکر — و ترجمہ سی

کبار محدثین و مشاہیر فقہادن حافظ شہاب الدین احمد بن علی
حجر العسقلانی حضر تلمینک جملہ مؤلفات برکزیدہ لریدر .
فیثاتی ۱۰۰ پارہ در

ترجمۃ لوامع

مولانا نعمۃ اللہ قدس سرہ

قطب الربانی وغوث الصمدانی نعمۃ اللہ بن ولی الحسینی ،
المشہر بامیر « قمی » حضر تلمینک اون برلمہ و برخاتمہ اوزرینہ
ترتیب اولنش بر اثر نفیسیدر . مطالعہ سی بالجملہ اہل توحیدہ
وخاصۃ ارباب طریقہ توصیہ اولنور . فیثاتی ۱۰۰ پارہ در

نخبۃ الفکر شرحی — علی القاری

کبار محدثین و مشاہیر فقہادن حافظ شہاب الدین احمد بن علی
بن حجر العسقلانی حضر تلمینک اثر تالیفلری اولان اصول حدیثدن
(نخبۃ الفکر فی مصطلح اہل الاثر) نام اثر نفیسک ترجمہ سی
قد مجہ طبع و نشر اولندیکی کبی تعقیماً و ترتیبی التزاماً طبعنہ

ابتدار ایدلمش اولان (علی القاری) حضرت تلمینک مؤلفات
مرغوبه و برگزیده لرندن (شرح الشرح) ینک یعنی (شرح
نخبۃ المفکر فی مصطلحات اهل الاثر) نام کتاب مستطابک دخی
اکمال ایدلمش اولدینی ارباب و عرفانه تبشیر و انباء اولنور .
فیئاتی ۱۲ غروشدور .

ترجہ

قصیدہ بزدہ شرحی

انافس آثار مبارکہ اسلامیہ دن اولان قصیدہ شریفہ بزدہ اشبو
کتاب جلیله شووجه ایله شرح ایدلمشدر
اولا : قصیدہ شریفہ نک ابیات مبارکہ سی، ثانیاً کلمه، بکلمه احوال
اعرابیہ سی، ثالثاً ترجمہ معانی شریفہ سی، رابعاً بریت فارسی،
خامساً ینہ بریت ترکی ایله علی وجه التظہیر ترجمہ لری یازلمشدر کہ،
شمعی یه قدر تألیف و تمثیل اولنان شرح لک کافه سنه من کل
الوجوه مرجعدر . جوامع شریفه و مدارس اسلامیہ ده قصیدہ
برده تدریس و یاتدرس ایدن مدرسین کرامه تدریس و تقریرده،
طلبة محترمه یه ده تدرس و تفهمده بک بیوک تسهیلاتی و سائر ارباب
مطالعه و منتسبین محترمه طرق علیه ایچونده بالوجوده استفادات
و استفاضاتی مستلزم بر اثر بدیع و نافعدر . فیئاتی ۵ غروشدور

ترجہ

قصیدہ منفرجه شرحی

— الحکمة المندرجه فی شرح المنفرجه —

(ابن نحوی) نامیله شهر تشعار ابو الفضل یوسف بن محمد بن یوسف

النورزی حضر تیرینک اثر خاتمہ عرفانی ، زاده عشق وجدانیدر
(اسم اعظم) سبحانی بی ده مشتمل اولمق جهتیلہ (شیخ تاج الدین
السبکی) کبی بر مرد کامل الیہک (فرج بعد الشدة) تسمیہ سیلہ ده
قدر کزین معنویسی اظهار و تصدیق بیورلمش و مداومین
تلاوتجہ بر چوق خواص معنویہ و عالیہ سی تجر بہ ایدلمشدر .

لا بعد شروح عربیہ سی موجود اولوب لسانمزد شارح شہیر متوی
شیخ اسماعیل حقی آنقروی حضر تیری کبی علوم ظاهر و باطنہ ده
مرتبه علویہ لری محتاج ایضاح اولمایان بر عارف کامل ، بر فاضل
متبحر طرفندن ترجمہ و شرح ایدلمسی اثرک قیمت و مبروکیتمک
باشقہ جہ برهانیدر . فیثاتی ۵ غروشدر :

تاریخ طبری ، و آلتی پارمق

نام دیگر تاریخ الامم والملوک و معراج نبوت محمدی ترجمہ سی
دلائل نبوت احمدی کتابلیرینک ایکسیسی بر آرادہ یعنی طبری
دروندہ و آلتی پارمق کنارده اولمق اوزره بر مدندنبرو
(اخوت) مطبعہ سنده طبع اولنیوردی بخوله تعالی بو کرہ
رسیدہ حسن ختام اواغله پک اہون اولہرق اوچ بیوک جلدینک
« ٤٥ » غروشه صاتیلمقدہ اولدینی اعلان اولنور .

مذکور کتبخانہ ده ہر نوع آثار جدیدہ و کتب متنوعہ سائرہ
بولدینی کبی مطبعہ مذکورہ ده ہر نوع آثارده ہم اہون و ہمدمہ
بر امنیت مخصوصہ تحتندہ طبع و کافہ تعہدات کونی کوننہ
ایفا اولنور .

